



EnRaonar
per construir democràcia

Memòria

Any 2022

Presentació

Les persones que ens vàrem agrupar sota el nom d'**En-Raonar** com a col·lectiu vinculat a la ciutat de Granollers a finals de l'any 2018, vam decidir constituir-nos en associació, amb el nom d'**EnRaonar per construir democràcia**.

L'acta fundacional està datada del 16 de setembre de l'any 2019, estem domiciliats a **Can Jonch, Centre de Cultura per la Pau** al carrer del Rec, 19 de Granollers, estem donats d'alta al Registre Municipal d'Entitats de l'Ajuntament de Granollers amb el número 558, i inscrits al Registre d'Associacions de la D.G. de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació de la Generalitat de Catalunya amb el número 66986.

És rellevant recordar que el que ens movia i ens continua movent ara, és el desig de **contribuir en una convivència democràtica**, des de la senzillesa i l'abast que pugui tenir un equip humà de poques persones, que no volen quedar-se aturades en veure que poden fer alguna acció que pugui facilitar el sentit de la pluralitat i la convivència pacífica a la seva ciutat.

El mes de novembre de 2018, el col·lectiu EnRaonar publica el seu **primer manifest**, i al cap d'un any ja hi havia gairebé 200 ciutadans i ciutadanes adherides al projecte.

L'objectiu d'aquest primer manifest: **A favor del diàleg i la democràcia** ja era el de promoure la reflexió i el debat lliure i plural al voltant de temes sensibles i d'actualitat, amb el desig de fomentar el pensament crític i poder dialogar entre persones de pensament polític divers amb l'objectiu de **construir democràcia**.

Altres objectius més específics i vigents, son els de:

- Fer pedagogia sobre el que és i què representa la Democràcia per tal de recuperar el sentit dels seus valors i amb la finalitat de contribuir a rebaixar tensions i dramatisme entre els que no pensen igual.
- Repensar el sentit de valors com la llibertat i la igualtat; el respecte i la responsabilitat; l'equitat i la justícia; el pluralisme, la participació i la tolerància.
- Generar espais de conversa, diàleg i debat sobre els valors que han de ser comuns a tothom i les amenaces que els fan trontollar....promovent la participació enraonada de persones que mantenen diferents posicionaments.
- Mostrar i demostrar que els motors prevalents de la convivència democràtica donen confort humà i que ens trobem més a gust col·laborant entre els diversos que oposant-nos-hi o només escoltant a qui pensa com un mateix.

- Establir contacte i, si pot ser aliances, amb aquelles persones i entitats que també pretenen trobar la manera de rebaixar tensions i mecanismes que permetin mantenir la **pau social** i la **convivència** i per tal d'enfortir i renovar el distintiu de *Granollers ciutat educadora*.

Conversa amb Victòria Camps: *Llibertat i seguretat en temps d'incerteses*



Cartell de difusió de l'acte

Conversa en format virtual.

Dimarts, 1 de febrer de 2022, 19 hores.

La conversa va tenir 80 visualitzacions en directe.

Victòria Camps, catedràtica emèrita de Filosofia Moral y Política de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El seu últim llibre *Tiempo de cuidados* (editorial Arpa 2021) és una reflexió sobre l'ètica de les cures i allò que és públic. Segurament el més rellevant del llibre és la urgència d'explicar que **ètica de les cures i ètica de la justícia** no poden contraposar-se l'una a l'altra sinó que han de donar-se absolutament vinculades, sumar-se sempre.

La doctora Camps ha començat la seva xerrada fent un primer apunt sobre l'**ètica**. Afirmar que l'ètica ha de restar sempre oberta, tal com ja va anunciar Sòcrates. No es poden fer sentències ètiques i mai podem sustentar-la en principis abstractes, sempre cal posar l'acció en context i en situacions reals. El subjecte de l'ètica és sempre l'individu. A continuació encara ja l'qüestió de la llibertat i la seguretat, la llibertat i el deure, la llibertat i la responsabilitat.

La llibertat és el gran tema, especialment des de la pandèmia. L'ètica dels principis bàsics: la llibertat es la base de l'autonomia de les persones, confrontada amb l'ètica utilitarista, la dels polítics. La llibertat sempre ha de ser limitada, d'altra manera cauríem en l'anarquia.

La llibertat sempre està vinculada al fet que les nostres decisions afecten algú altre. La llibertat cal defensar-la, però limitar-la es justificable si podem raonar que les conseqüències de les decisions han sigut bones per l'ús de la llibertat.

MEMÒRIA 2022

Sovint i al voltant de la llibertat es proposen falses dicotòmies, per exemple: llibertat versus seguretat. No, la inseguretat és falta de llibertat. (Exemple de no sortir el carrer si hi ha inseguretat).

Llibertat com a valor que hem desenvolupat, per arribar a assolir un bé comú que és prioritari, el que implica limitar-la. (Exemple el tema dels impostos, que amb ells podem assolir un bé per tota la comunitat). Més llibertat implica més responsabilitat individual, el límit de la nostra llibertat està en no fer mal als altres amb les nostres decisions i actuacions. El mateix per la intervenció del estat.

La pandèmia ha posat en evidència allò que ja sabíem però que oblidem fàcilment: tots som interdependents, en especial els més vulnerables. I ella opina que les limitacions, els confinaments en temps de pandèmia han estat necessaris i raonables; eren mesures imposades però s'acceptaven perquè han estat justes del punt de vista de l'autonomia moral. Sempre cal tenir present que en **moments de dany massiu, pandèmia**, no fer res és fer mal als altres.

D'altra banda cal tenir present el principi de **proporcionalitat**. Sempre les limitacions de la llibertat han de ser proporcionals, cal valorar si les mesures proposades són proporcionals a la gravetat de la situació.

Parla de les residències i la primera onada de COVID i diu que s'ha d'analitzar molt i molt bé perquè tot el que va passar a les residències va ser desorbitat, cal conèixer dades més concretes encara per no repetir el mateixos errors. L'Estat hi ha de ser més present però també les famílies i l'empresa privada, que ha de ser capaç de flexibilitzar horaris quan algú s'ha de fer càrrec de familiars malalts o dependents. Està massa endarrerida tota la qüestió de la conciliació familiar, etc.

Quan no funcionen aquests serveis es perd llibertat individual. Si el sistema sanitari es col·lapsa, llavors no podré fer us de la meva llibertat de ser atès, A propòsit del sistema sanitari, perquè no hi ha recursos.

Pel que va les vacunes que era un dels temes que li demanàvem diu que tenim dret a vacunar-nos, fer-ho és una obligació moral, no jurídica. Està d'acord amb la vacunació obligatòria, no forçada, dels treballadors sanitaris i de residències. Obligar es pot fer per un bé comú, forçar no perquè seria violentar l'individu.

Pel que diu Victòria Camps, queda clar que cal seguir pensant en una forma d'entendre la llibertat personal que no obstaculitzi la dels altres.



Cartell de difusió de l'acte

Parlem de:

Noves formes d'exploració laboral després de veure la pel·lícula ***Sorry we missed you.***

Direcció: Ken Loach. Regne Unit 2019

Dimecres, 16 de febrer de 2022 a les 19 hores al Cinema Edison.

Amb la col·laboració dels sindicats UGT i CCOO.

L'aforament va ser de 50 persones durant el debat

Al finalitzar la projecció es va dialogar sobre el tema amb el Dr. **Josep Burgaya**, degà de la Facultat d'Economia i Comunicació de Vic.

El Dr. Burgaya col·labora setmanalment en el magazine del 9 Nou, ha publicat nombrosos articles i llibres dels quals citem per la seva relació amb el tema: L'estat del benestar i els seus detractors (2014), Economia de l'absurd (2015) i La manada digital (2021). És docent a la Universitat de Vic i també a la Universitat Popular de Granollers.



Fotograma de la pel·lícula Sorry we missed you de Ken Loach

Diu el director, Ken Loach sobre la seva pel·lícula:

Porto anys observant com el mercat de treball es va transformant. Quan era jove, o fins i tot quan els meus fills eren joves, es pensava que una feina podia durar tota una vida. La realitat actual és totalment diferent. Els llocs de treball segurs estan sent substituïts per llocs

temporals i precaris. Els antics sous, que podien mantenir una família, s'han convertit en sous variables i miserables. A Anglaterra han proliferat els coneguts com a 'ocupacions de zero hores' en què l'empresari no té cap obligació de garantir a l'empleat unes hores de treball setmanals mínimes. També s'ha estès el treball a través de 'agències' que ofereixen llocs de treball d'uns pocs dies. 'Sorry We Missed You' està protagonitzada per un repartidor, Ricky, que se

MEMÒRIA 2022

suposa que és un autònom, però que en realitat està completament lligat a un ocupador. No té dret ni a baixes laborals ni a vacances. Treballar 12 o 14 hores al dia en aquestes condicions resulta demolidor.

La família de la pel·lícula ha de suportar una situació gairebé insostenible. Els pares treballen tantes hores que no poden tenir cura dels fills. I això provoca disputes entre el matrimoni. No són persones perfectes, però intenten tirar endavant amb noblesa. Per la meva experiència, crec que la majoria de famílies segueixen sent exemples de compromís interpersonal. Els pares tenen cura de forma afectuosa dels seus fills, preocupant-se pel seu futur. El perill a què s'enfronten les famílies escapa al seu control, és un problema del conjunt de la societat. Un sistema que condueix a l'individu a l'autodestrucció.

El públic assistent a la sessió i participant en el debat va parlar en termes similars als del director. Es va concloure que l'esperança per revertir situacions com la de la pel·lícula està en una societat organitzada col·lectivament per fer front a la força de les grans corporacions.

El grup En-Raonar per construir democràcia ens reunim per parlar del nou escenari que s'obre després de l'atac rus a Ucraïna. Sentim que tot el que nosaltres podem fer és ben poc, acollir si arriba el cas i dir què en pensem. Decidim fer públic aquest manifest:

Cicle Democràcia i pensament

2a conversa: *Democràcia i nacionalismes: els nacionalismes reforcen la democràcia o li són un obstacle?*

Conversa entre **Antoni Bassas i Milagros Pérez Oliva**

Dijous, 17 de març de 2022.

Van assistir a l'acte 85 persones



Cartell de difusió de l'acte

Sala Tarafa de Granollers

L'acte fou presentat per l'Albert Jordana, director de Vallès Oriental Televisió.

L'Albert va conduir als convidats a establir relació entre la temàtica pensada per parlar especialment de les relacions Catalunya-Espanya i la situació actual després que Rússia envaís Ucraïna el passat 24 de febrer.

Milagros Pérez Oliva enceta la conversa parlant del context d'incertesa actual i exposant les conseqüències de les tres crisis que hem patit: la del 2008, la pandèmia i ara la guerra. En aquesta primera intervenció va exposar els dubtes que es tenen, especialment els que sempre han dit "No a la guerra", sobre si com ajudar Ucraïna i també explicar com es va configurant un nou món bipolar, partit entre

democràcies i autocràcies. L'agressor, Putin és un nacionalista supremacista.

Antoni Bassas comença fent un apunt biogràfic sobre Putin per tal de poder entendre el seu ressentiment i la seves ànsies de revenja. A continuació destaca el control que té el capital sobre les democràcies, "allà on hi ha diners, la democràcia, si cal, recula". També va fer un primer apunt sobre el fet que l'agressió de Rússia és nacionalista, de la mateixa manera que la reacció de defensa d'Ucraïna també ho és. Tots els estats estan fundats sobre mites de construcció nacional.

En una segona intervenció, Milagros Pérez va parlar de nacionalismes ofensius i nacionalismes defensius, de botxins i víctimes i va fer un repàs històric per tal que es pogués entendre el naixement i l'expansió dels nacionalismes. El perill dels nacionalismes per a les democràcies apareix en el moment que s'estableix una separació d'un **nosaltres i ells** en la que el nosaltres es sent superior i pensa que ha d'acomplir amb un destí i aquest destí és fer d'allò particular quelcom universal. Arribats a aquest punt parla de l'exemple de l'Alemanya post-nazi i de la concepció de Habermas que porta a canviar la idea del **nacionalisme** per la

MEMÒRIA 2022

de **Patriotisme constitucionalista**, molt menys perillosa. Alemanya, després de l'experiència traumàtica del nazisme ha procurat no despertar mai la fera del nacionalisme supremacista.

En canvi Putin se segueix sustentant en la idea d'un nacionalisme ofensiu, partint del principi que tots els pobles tenen un destí perquè els pobles són organismes vius que neixen, creixen i moren. La nació russa ha estat perseguida, és perseguida per occident i la pàtria russa que ell vol encara està per construir.

Ja concretant més en el cas d'Espanya i Catalunya, Pérez Oliva parla del dèficit democràtic que Espanya sempre ha tingut i com això ha fet difícil la construcció d'un Estat que accepti la plurinacionalitat. Ella pensa que l'evolució cap a un model més tolerant es va trencar definitivament amb l'arribada del PP al poder, en especial en els moments que tingué majoria absoluta. Bassas discrepa i diu que es va acabar molt abans, amb el 23 F.



Un moment del debat entre Milagros Pérez Oliva i Antoni Bassas, acompanyats de l'Albert Jordana

Cicle Democràcia i pensament

3a conversa: Democràcia i mobilitat sostenible. Desigualtats del sistema de mobilitat actual i possibles alternatives

Conversa entre Núria Pérez Sans i Manel Ferri Tomàs.

Dijous, 19 de maig de 2022. Sala Tarafa de Granollers

Assisteixen a l'acte 50 persones.

Es convida a l'associació *Granollers Pedala* a assistir i a intervenir a l'acte.



Cartell de difusió de l'acte

Aquesta vegada presenta en Ferran Polo, periodista d'El 9 Nou.

En Manel Ferri comença amb una dada impactant “tenim poques possibilitats, penseu que ens gastem 52 mil milions d'euros important petroli i gas i que el 82% el comprem per ser cremat”

Tots sabem de la finitud dels recursos naturals i tots coneixem que cal cercar alternatives al petroli i al gas, en especial des que ha esclatat la guerra d'Ucraina, malgrat no sembla que estiguem disposats a canviar de model amb l'agilitat que seria necessària.

Es va parlar molt del dret que tenim com a ciutadanes i ciutadans a moure'ns, a desplaçar-nos, però també es va incidir molt

en que sovint la mobilitat és com deia la Núria López una qüestió, de justícia social: no tots els col·lectius, no totes les persones tenen accés a tots els mitjans de transport. I parlant de justícia social va aparèixer en la conversa la idea d'accessibilitat. Del que es tracta, deien, és que cada ciutadà i cada ciutadana tenen dret a disposar de tots els serveis i perquè pugui ser així és imprescindible que siguin accessibles. Aquí és on neix la idea de “la ciutat dels quinze minuts”.

En Manel Ferri diu “la mobilitat més sostenible és aquella que ens impulsa a no moure'ns o a no fer-ho amb cap aparell mecànic” Aquest hauria de ser el principi essencial per pensar la mobilitat.

No oblidem, afegeix la Núria López, que la contaminació, especialment provocada pel vehicle privat, provoca mort. La contaminació mata i qualsevol vehicle contamina. I el 54% de la mobilitat es produeix en vehicle privat. És clar

MEMÒRIA 2022

que cal prioritzar el transport públic, donant preferència a tramvies per damunt de metro, a tren per damunt de cotxe o busos. I en el cas de la mobilitat personal, bicicleta.

Es va parlar de les incoherències que encara hi ha. Per exemple fins fa ben poc es donaven incentius per renovar cotxes, per què no es donen per comprar bicis? Per què no s'incentiva el vehicle no de propietat sinó compartit? Per què a les estacions de trens no s'anuncia clarament la xarxa de transport públic que es pot trobar per moure's per una ciutat? Per què hi ha trens que no estan preparats per acceptar bicis?

En Manel Ferri arriba a la conclusió que els poders públics no valoren el transport públic. També és de l'opinió que hom pensa que el transport públic és poc fluid i car perquè se'ns ha inculcat la idea que el vehicle privat ens dona més llibertat. "Ens pensem que comprant el cotxe i pagant la benzina ja n'hi ha prou, però no es té present el desgast del cotxe, pàrquing, revisions i totes aquelles despeses que tothom assumeix sovint sense comptabilitzar-les" De la mateixa manera pot passar amb els retards, si un tren de rodalies té incidències immediatament hi tenim periodistes a informar, quan s'informa de la mateixa manera dels retards constants que hi ha en cada vehicle privat?

La Núria López insisteix molt en la idea que el transport públic és un espai d'integració perquè és un espai compartit per persones de totes les edats, procedències i poders adquisitius.

Els dos fan notar la dèria dels governants per fer més i més carreteres o més carrils en les que ja existeixen i que la filosofia ha de ser una altra radicalment diferent. Cal espais clicables, amb arbrat per a no morir de calor, sempre que sigui possible. I també comparteixen la idea que cal un nou urbanisme verd i que hi ha molt marge per pensar i executar polítiques de mobilitat sostenibles, perquè s'està fent molt poc.

Ha estat un gran error treure peatges: més desgast de les carreteres, la conservació de les quals pagarem tots i no qui les utilitza, més accidents, més morts.

El gran problema sol ser que qui ha de pensar polítiques de transport públic, diu Ferri, les pensa des del parabrises del cotxe i que no tenim lideratge ferm en mobilitat.

Les intervencions del públic van dirigir-se força a destacar les incoherències entre el que sembla que s'hauria d'incentivar i el que després es fa, tant a nivell particular com de polítiques públiques.

Manifest d'En-Raonar contra la guerra a Ucraïna

Les persones d'**En-Raonar**, entitat nascuda l'octubre del 2017 i que promou el diàleg i la democràcia, volem expressar la nostra consternació i el nostre dol per l'agressió militar de Rússia contra Ucraïna. Contra aquesta guerra i totes les altres en actiu en el món volem manifestar:

- Que no hi ha cap conflicte, polític, territorial, estratègic o de qualsevulla altra índole que no es pugui resoldre per vies alternatives a la força militar.
- Que una invasió militar d'un país per part d'un altre és un atemptat als Drets Humans i als valors que fonamenten tota democràcia.
- Que en qualsevol moment es pot reprendre la via del diàleg, la negociació i el pacte, mai és massa tard per iniciar el camí de la pau.
- Que tota guerra té un moment d'inici però les conseqüències perverses són de llarg abast i són les persones, la societat civil, les que queden atrapades, ferides, mortes o veient-se forçades a l'exili i a cercar refugi lluny de casa.
- Que de cara al futur, cal frenar la proliferació de tot tipus d'armes, en especial d'armes de destrucció massiva, tal com manifesten els col·lectius pacifistes. Les armes no són mai, ens ho demostra la història, una bona estratègia de dissuasió, ben al contrari solen funcionar com una falsa seguretat per a l'agressió.

És per tot plegat que les persones d'**En-Raonar** ens refermen en el nostre objectiu de fer pedagogia sobre el que és i què representa la **Democràcia**. Pensem que cal recuperar el sentit dels seus valors, amb la finalitat de contribuir a formar una ciutadania que aposti per la solidaritat, la cooperació i l'ajut mutu i no per l'individualisme o la competitivitat malaltissa.